

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [bg](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzii v súčasnosti pracujeme. Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov.

bulharčina

Swipe to change

Súd ktorej krajiny má zodpovednosť?

Bulharsko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

Podľa bulharskej ústavy vykonávajú spravodlivosť v krajine Najvyšší súd, Najvyšší správny súd, odvolacie súdy, krajské súdy, vojenské a okresné súdy. Osobitné súdy môžu byť takisto zriadené zákonom. Zriadenie mimoriadnych súdov nie je povolené. Podľa zákona o súdnom systéme sú správne súdy zriadené v rovnakých sídlach a s rovnakou územnou pôsobnosťou ako krajské súdy. Ak chcete zmeniť, zrušiť alebo vyhlásiť za neplatné rozhodnutie orgánu verejnej moci, alebo aby súd nariadil orgánu verejnej moci vydať predmetné rozhodnutie, ak sa domnievate, že verejný orgán neoprávnene konal alebo nekonal, je potrebné sa obrátiť na správny súd, pokiaľ vec nepatrí do právomoci Najvyššieho správneho súdu. Neexistujú iné osobitné súdy. Občianskoprávne spory prejednáva všeobecný občianskoprávny súd. Podľa Občianskeho súdneho poriadku sa osobitné procesné pravidlá uplatňujú na mimoriadne naliehavé záležitosti, na prípady týkajúce sa manželstva a osobného stavu, ustanovenia poručníctva, súdneho vysporiadania spoluvlastníctva, ochrany a obnovenia vlastníckych práv k majetku, zmlúv a kolektívnych sporov. Podľa Občianskeho súdneho poriadku sa osobitné procesné pravidlá uplatňujú aj na niektoré nesporné konania, ako napríklad návrhy na exekučný príkaz. Podľa obchodného zákonníka sa osobitné pravidlá uplatňujú aj na konkurzné konania, ktoré prejednávajú obchodné kolégia krajských súdov ako súdov prvého stupňa.

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?**2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?**

Podľa bulharského Občianskeho súdneho poriadku je potrebné sa obrátiť na okresný súd (*rayonen sad*) okrem prípadov, ktoré patria do právomoci krajských súdov ako súdov prvého stupňa (*okrazhen sad*).

Krajské súdy prejednávajú prípady, ktoré sa týkajú: určenia alebo zapretia rodičovstva, ukončenia príbuzenského vzťahu na základe osvojenia, ustanovenia alebo zrušenia poručníctva voči určitej osobe, vlastníckych alebo majetkových práv k nehnuteľnosti, ak je hodnota vašej pohľadávky vyššia ako 50 000 BGN, občianskoprávneho alebo obchodného sporu s hodnotou vyššou ako 25 000 BGN (okrem prípadu, ktorý sa týka výživného, pracovnoprávneho nároku alebo vymáhania neoprávnených výdavkov), neprípustnosti, neplatnosti alebo nesprávnosti zápisu obchodnej spoločnosti, v prípade ktorých zákon stanovuje krajské súdy ako súdy prvého stupňa, sporu, ktorý je predmetom preskúmania krajským súdom podľa iných právnych predpisov, nárokov bez ohľadu na ich hodnotu, ktoré sú spojené v spoločnom návrhu v rámci právomoci krajského súdu, ak sa majú preskúmať podľa toho istého postupu.

V prípade ochrany práv spoločníka spoločnosti, napadnutia rozhodnutia akcionárov spoločnosti, žaloby o neplatnosť založenia spoločnosti, žaloby o zrušenie spoločnosti alebo začatia konkurzného konania je potrebné sa obrátiť na krajský súd, v ktorom má spoločnosť registrované svoje sídlo.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)**2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov**

Návrh sa podáva na súde, ktorý má právomoc v obvode (*rayon*), kde má odporca bydlisko alebo sídlo spoločnosti alebo ústredie.

Ak sa spor týka štátnej inštitúcie alebo právnickej osoby, je potrebné sa obrátiť na súd, v ktorého obvode sa nachádza jej hlavné sídlo alebo sídlo. Ak sa spor týka priamo pobočky spoločnosti, je možné sa obrátiť na súdy, v ktorých obvode sa nachádza táto pobočka.

V prípade občianskoprávnej žaloby proti bulharskému štátu je potrebné sa obrátiť na súdy v obvode, kde vznikol spor, alebo ak spor vznikol mimo Bulharska, na súdy v Sofii.

Žaloba proti niekomu, koho bydlisko nie je známe, sa podáva na súde v mieste bydliska jeho advokáta alebo právneho zástupcu a ak to nie je možné, tak na súde v mieste bydliska žalobcu. Tieto pravidlá sa uplatňujú aj v prípade, ak má osoba bydlisko mimo Bulharska. Ak má aj žalobca bydlisko mimo Bulharska, žaloba sa podáva na príslušnom súde v Sofii.

Žaloba proti neplostej osobe alebo osobe bez spôsobilosti na právne úkony sa podáva na súde, kde má bydlisko jej právny zástupca.

Ak sa prípad týka dedičstva, úplného alebo čiastočného odvolania závetu, rozdelenia dedičstva alebo zrušenia dobrovoľného rozdelenia, žaloba sa podáva na súde, kde sa závet vykonáva. Ak je zosnulý bulharský občan, ale závet sa vykonáva mimo Bulharska, žaloba sa podáva buď na súde v mieste posledného bydliska zosnulého v Bulharsku alebo v mieste, kde sa nachádza dedičstvo.

Rozhodnutie vydané orgánom verejnej moci je potrebné napadnúť na správnom súde (*Administrativen sad*), v ktorého obvode sa nachádza ústredie orgánu. Ak sa nachádza mimo Bulharska, prípad patrí do právomoci Správneho súdu mesta Sofia (*Administrativen sad – grad Sofia*).

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla**2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?**

Žaloba o náhradu peňažného nároku na základe zmluvy sa môže podať aj na súde, kde má v súčasnosti bydlisko žalovaný.

Žalobu o výživné je možné podať aj na súde v mieste trvalého bydliska žalobcu.

Žalobu vo veci ochrany spotrebiteľa je možné podať aj na súde, kde má žalobca prechodné alebo trvalé bydlisko.

Zamestnanci môžu takisto podať žalobu proti zamestnávateľovi v obvyklom mieste výkonu ich práce.

Pracovnoprávne spory medzi zahraničnými osobami, spoločnosťami alebo spoločnými podnikmi so sídlom v Bulharsku na jednej strane a zahraničnými zamestnancami pracujúcimi pre nich v Bulharsku na strane druhej, patria do právomoci súdov v mieste, kde má sídlo zamestnávateľ, pokiaľ sa strany nedohodli inak.

Pracovnoprávne spory medzi zamestnancami s bulharským občianstvom, ktorí pracujú v zahraničí pre bulharských zamestnávateľov spadajú do právomoci súdov v Sofii v prípade, ak sa žaloba podáva proti zamestnávateľovi a do právomoci súdov podľa bydliska zamestnanca v Bulharsku, ak sa žaloba podáva proti zamestnancovi.

Ak ste utrpeli neodôvodnenú ujmu, môžete sa obrátiť na súd v mieste, kde došlo k ujme.

Žaloby proti žalovaným z rôznych súdnych obvodov alebo v prípade majetku, ktorý sa nachádza v rôznych súdnych obvodoch sa môžu podať na súde v jednom z týchto obvodov.

Žalobu o náhradu škody v dôsledku rozhodnutia vydaného orgánom verejnej moci možno podať na súde v mieste bydliska alebo sídla žalobcu, pokiaľ žaloba nie je spojená s odvolaním proti samotnému rozhodnutiu.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

Ak sa prípad týka vecných práv k majetku, rozdelenia spoluvlastníctva alebo stanovenia hraníc nehnuteľnosti alebo obnovenia vlastníckych práv k nehnuteľnosti, je potrebné sa obrátiť na súdy v mieste, kde sa nehnuteľnosť nachádza. Ak sa prípad týka zmluvy potvrdzujúcej vecné práva k tejto nehnuteľnosti alebo ukončenia, zrušenia alebo vyhlásenia neplatnosti zmluvy, ktorej predmetom sú práva k nehnuteľnosti, je potrebné sa takisto obrátiť na súd s právomocou v majetkovoprávných veciach.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Účastníci majetkovoprávneho sporu sa však môžu odchýliť od pravidiel o miestnej príslušnosti podpísaním dohody, ktorá priznáva právomoc konkrétnemu súdu. To však nie je možné, ak sa prípad týka práv k nehnuteľnosti, rozdelenia spoluvlastníctva, stanovenia hraníc nehnuteľnosti alebo obnovenia vlastníckych práv k nehnuteľnosti, zmluvy potvrdzujúcej vecné práva k nehnuteľnosti alebo ukončenia, zrušenia alebo vyhlásenia neplatnosti zmluvy, ktorej predmetom sú práva k nehnuteľnosti, v ktorých prípadoch zákon určuje, ktorý súd je miestne príslušný.

Ak sa prípad týka ochrany spotrebiteľa alebo pracovného práva a všetci účastníci sporu sa dohodli, ktorý súd bude príslušný vo veci, táto dohoda bude platná len vtedy, ak bola podpísaná po vzniku sporu.

V prípade finančného nároku sa môžu účastníci sporu dohodnúť na vyriešení záležitosti prostredníctvom rozhodcovského konania, pokiaľ sa spor netýka vecných práv alebo nehnuteľnosti, výživného alebo pracovného práva. Všetky zúčastnené strany musia uzavrieť osobitnú procesnú dohodu (*arbitražno sporazumenie* alebo rozhodcovskú zmluvu), aby bolo možné začať rozhodcovské konanie. Rozhodcovský súd môže použiť akékoľvek relevantné pramene medzinárodného práva a osobitný bulharský prameň: zákon o rozhodcovskom konaní v medzinárodných obchodných sporoch (*Zakon za mezhdunarodniya targovski arbitrazh*). Podľa tohto zákona rozhodcovská zmluva znamená, že všetky zúčastnené strany požadujú, aby rozhodcovský súd vyriešil všetky spory alebo časť sporov, ktoré môžu vzniknúť alebo vznikli medzi stranami v rámci daného zmluvného alebo mimozmluvného vzťahu. Dohoda môže byť vo forme rozhodcovskej doložky v inej zmluve alebo ako samostatná dohoda. Rozhodcovská zmluva musí byť v písomnej forme. Rozhodcovský súd môže byť stálou inštitúciou alebo môže byť zriadený na vyriešenie konkrétneho sporu. Rozhodcovský súd môže zasadať mimo Bulharska, ak sa jeden z účastníkov obvykle nachádza mimo Bulharska alebo tam má svoje miesto podnikania v súlade so svojimi stanovami alebo svoje ústredné riaditeľstvo.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Jedinými osobitnými súdmi v občianskoprávných veciach v Bulharsku sú správne súdy.

Všetky správne prípady spadajú do pôsobnosti správnych súdov okrem tých, ktoré spadajú do pôsobnosti Najvyššieho správneho súdu. Najvyšší správny súd má právomoc súdu prvého stupňa v prípade napadnutia: nariadenia vydaného orgánom verejnej moci iným ako obecnou radou, nariadenia vydaného Radou ministrov, predsedom vlády, podpredsedom vlády alebo ministrom, rozhodnutia Najvyššej súdnej rady, nariadenia vydaného Bulharskou národnou bankou a akéhokoľvek iného nariadenia, v prípade ktorého zákon stanovuje, že Najvyšší správny súd má právomoc súdu prvého stupňa.

Posledná aktualizácia: 27/09/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.